Työ- ja elinkeinoministeriö MINVA TEM2020-00242

TTM Henningsen Venja(TEM) 27.05.2020

Viite

Asia

EU:n tutkimus- ja avaruusministerit kokoontuvat 29.5. epävirallisiin videokokouksiin

Puheenjohtajamaa Kroatia järjestää epäviralliset tutkimus- ja avaruusministereiden videokokoukset 29.5.2020. Tutkimusministerit kokoontuvat aamupäivällä ja avaruusministerit iltapäivällä. Suomea kokouksissa edustaa valtiosihteeri Kimmo Tiilikainen. Kokouksessa ei tehdä muodollisia päätöksiä.

Tutkimusministereiden osuudessa on tarkoitus käydä keskustelu tutkimus- ja innovaatiotoimien merkityksestä talouden ja yhteiskunnan resilienssin kohentamisessa.

Avaruusministerikokouksessa käydään keskustelu avaruusratkaisujen sosioekonomisesta vaikuttavuudesta.

Puheenjohtajavaltio Kroatia on toimittanut molempia kokouksia varten tausta-asiakirjat, joissa on kysymykset, joihin ministereiden odotetaan ottavan kantaa.

Sisällysluettelo

Tutkimusministereiden kokous s. 3
Avaruusministereiden kokous s.7

Työ- ja elinkeinoministeriö PERUSMUISTIO TEM2020-00236

IYR Haapalehto Timo(TEM) 25.05.2020

Asia

Epävirallinen kilpailukykyministereiden tapaaminen – videokokous 29.5.2020

Kokous

Epävirallinen kilpailukykyministerikokous 29.05.2020 - 29.05.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Puheenjohtajamaa Kroatia perui varsinaisen kilpailukykyneuvoston kokouksen 28.-29.5. Sen sijaan tutkimus- ja innovaatioasioista järjestetään epävirallinen EU:n tutkimusministerien videokokous 29.5.2020.

Videokokouksessa on tarkoitus käydä yleiskeskustelu tutkimus- ja innovaatiotoimien merkityksestä talouden ja yhteiskunnan resilienssin kohentamisessa puheenjohtajan laatiman taustapaperin pohjalta.

Kokouksen lopussa Saksan tutkimusministeri esittelee heinäkuussa alkavan pj-kautensa suunnitelmia.

Suomen kanta

Suomi katsoo, että taloudellista elpymistä ja kilpailukyvyn vahvistamista tukisivat varsinkin panostukset vihreään kasvuun, digitalisaatioon ja T&I-toimintaan. Tutkimus- ja innovaatiotoimilla on merkityttävä rooli koronaepidemian aiheuttamien haittojen vähentämisessä, mutta erityisesti nykyisestä kriisistä ulospääsyn helpottamisessa. Suomi katsoo, että korona-epidemian aikaiset EU:n t&i-toimien koordinaatio ja tiedonvaihto on toteutettu oikeansuuntaisesti.

Suomi korostaa tulevaisuuden työtä pohdittaessa puheenjohtajan esiin nostaman tekoälyn lisäksi laajempaa kokonaisuutta, kuten 1) tarvittavan ja ajantasaisen infrastruktuurin merkitystä, 2) henkilöiden osaamispohjan varmistamista ja vahvistamista sekä 3) tarvittavia taustapalveluja, kuten esimerkiksi tekoälyn hyödyntäminen, työn tehokkuutta lisäävänä komponenttina.

Pääasiallinen sisältö

Kroatia järjestää EU:n neuvoston puheenjohtajana EU:n tutkimusministerien videokokouksen t&i-toimien merkityksestä talouden ja yhteiskunnan resilienssin kohentamisessa.
Puheenjohtajan taustapaperissa todetaan, että tutkimusministerit katsoivat huhtikuussa pidetyssä epävirallisessa puhelinkokouksessa t&i-toimilla olevan suuri merkitys nykyisen koronaviruksen aiheuttaman epidemian vaikutusten vähentämisessä. Samoin t&i-toimet, esimerkiksi tekoälysovellukset, voivat helpottaa nykyisestä kriisistä ulospääsyä. Puheenjohtaja esittääkin, että t&i-toimilla tulee olla tärkeä rooli komission valmistelemassa elvytyspaketissa. Tarvittavat ohjelmat ja instrumentit ovat jo olemassa. Olennaista on edelleen tehostaa EU-ohjelmien välisiä synergioita niiden vaikuttavuuden lisäämiseksi. Erinomaisuus (tieteellinen ja innovaatioiden laatu) ja avoimuus ovat olennaisia lähtökohtia näiden ohjelmien tuloksekkaalle toimeenpanolle.
”Tulevaisuuden työ” on ollut yksi Kroatian pj-kauden pääteemoista. Tekoäly on yksi tärkeimmistä teknologioista, joka tulee muuttamaan meidän kaikkien työtä. Tekoäly on jo nykyisen korona-kriisin aikana osoittanut potentiaaliaan tehostaa työntuottavuutta, mutta myös muuta yhteiskunnan toimintaa. Nykyisen kriisin aikaiset kokemukset voivat johtaa myös siihen, että tekoälyn t&i-panostuksia suunnataan niille aloille, joissa eniten hyödytään tekoälysovelluksista.
Jäsenmaat ja komissio reagoivat nopeasti ja tehokkaasti heti koronaepidemian puhjettua osoittamalla t&i-määrärahoja prioriteettialoille, kuten rokotekehitykseen. Lisäksi keskinäistä tiedonvaihtoa ja toimien koordinaatioita lisättiin nopeasti niin EU:n sisällä kuin myös kansainvälisesti.
Kansalaisten osallistaminen ratkaisujen löytämiseen on ollut olennaista pyrittäessä kohentamaan yhteiskuntamme resilienssiä. Hyviä esimerkkejä ovat olleet useat hackathon-tyyppiset kilpailut. Samoin tietopohjainen päätöksenteko on osoittautunut voimansa kansalaisten luottamuksen ylläpidossa.
Globaaleissa kriiseissä, kuten koronapandemia, kansainvälinen yhteistyö on olennaista, erityisesti rokotteen kehittämisessä. Tämän lisäksi esteet datan, tutkijoiden ja ideoiden vapaalle liikkuvuudelle tulee poistaa, jotta voimme taata oikean tiedon saamisen kaikille.
Eurooppalaisen tutkimusalueen (European Research Area, ERA) tavoitteita ovat t&i-toimien koordinaatio, tiedonjakaminen ja yhteisrahoittaminen. Nämä kaikki ovat tärkeitä tavoitteita erityisesti koronakriisin aikaisissa tilanteissa. Komissio on julkaisemassa tiedonantoa ERA:n tulevaisuudesta heinäkuussa.
Komissio on antamassa tarkennetun ehdotuksen seuraavalle EU:n rahoituskehyskaudelle 27.5. Tätä kirjoitettaessa komission ehdotusta ei ole käytettävissä.
Kroatia puheenjohtajana on toimittanut ennakkoon seuraavat kolme kysymystä:

- *Mitkä ovat t&i-politiikan näkökulmasta pääopit nykyisen kriisin hallinnoinnissa ? [What are, in your view, the main lessons learned in the management of this crisis from R&I policy perspective?]*
- *Miten t&i-investoinneilla voidaan edistää tulevaisuuden työn kehittämistä? [How can R&I investments be used to boost the development of the future work?]*
- *Kuinka voimme hyödyntää näitä kokemuksiamme eurooppalaisen tutkimusalueen (ERA) kehittämiseen? [How can we embed this overall experience in the transformation of the European Research Area?*

Kokouksen lopussa Saksan tutkimusministeri esittelee heinäkuussa alkavan pj-kautensa suunnitelmia.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU20, tutkimus- ja innovaatiojaosto, kirjallinen menettely 26.-27.5.2020
EU-ministerivaliokunta 29.2.2020

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajan taustapaperi

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Timo Haapalehto TEM, timo.haapalehto@tem.fi, puh. 0295047218
Petteri Kauppinen OKM, petteri.kauppinen@minedu.fi, puh. 0295330147

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Työ- ja elinkeinoministeriö PERUSMUISTIO TEM2020-00237

IYR Lönnqvist Maija(TEM) 26.05.2020
JULKINEN

Asia
Avaruusministerien epävirallinen videokokous 29.5.2020

Kokous
Epävirallinen kilpailukykyministerikokous 29.05.2020 - 29.05.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Avaruusministerien epävirallisessa videokokouksessa käydään poliittisen tason keskustelu avaruusratkaisujen sosioekonomisesta vaikuttavuudesta. Puheenjohtaja on valmistellut etukäteen taustapaperin ministereiden keskusteluja varten.

Suomen kanta

Suomi pitää tärkeänä, että avaruusratkaisujen hyödyt eri politiikkatavoitteille tunnistetaan ja että niitä edistetään mahdollisimman laajasti. Erityisesti Copernicus-maanhavainnointiohjelman tarjoama data ja palvelut ympäristövalvonnassa, hiilidioksidipitoisuuden seurannassa ja luonnonmullistuksien valvonnassa voivat merkittävästi edistää ilmastoystävällisyyteen, turvallisuuteen ja ympäristönsuojeluun liittyviä tavoitteita.

Suomi korostaa, että avaruusdatan ja palvelujen merkitystä voidaan edistää erityisesti kehittämällä EU:n avaruusohjelmaa käyttäjien tarpeiden mukaisesti.

Suomi pitää myös hyvänä, että komissio ja EU:n GNSS-virasto GSA ovat olleet aloitteellisia edistäessään avaruusdataan perustuvia covid-19-tilanteeseen liittyviä sovelluksia.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajamaan valmistelemassa taustapaperissa todetaan, että sekä EU:n avaruusstrategia vuodelta 2016 että EU:n avaruusohjelmaa koskeva asetusluonnos korostavat avaruusratkaisujen merkitystä eurooppalaiselle yhteiskunnalle ja taloudelle. Eurooppa 2030 strategia ja komission European Green Deal-ohjelma puolestaan korostavat kestävän talouden tavoitteita, jotka myös OECD on määritellyt välttämättömiksi tulevan taloudellisen kasvun ja hyvinvoinnin turvaamiseksi. Covid-19-epidemian aiheuttamista haasteista huolimatta kestävän, ilmastoneutraalin talouden tulisi olla prioriteetti.

Avaruusratkaisut voivat osaltaan mahdollistaa nämä tavoitteet ja kestävän kasvun sekä edistää Euroopan kilpailukykyä ja resilienssiä. Eurooppalainen avaruusdata ja –palvelut

tarjoavat ratkaisuja useisiin eri politiikkatarpeisiin, mukaan lukien kaukokartoitussatelliittien tuottama data ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja navigaatiosatelliittien datan käyttö maanviljelyn tehostamiseen. Paikka- ja paikannustietoa voidaan käyttää erilaisten haasteiden, mukaan lukien nykyinen epidemia, ratkaisemiseen, niistä toipumiseen ja sopeutumiseen sekä oikeiden politiikkatoimien kehittämiseen.

EU:n avaruusohjelma tarjoaa jo nyt kriittistä dataa, palveluja ja teknologisia ratkaisuja useiden eurooppalaisten strategioiden edistämiseen, mukaan lukien eurooppalaisten ekosysteemien ja biodiversiteetin säilyttäminen. Uusien sovellusten ja palvelujen kehittäminen on tärkeää varmistaa.

Arvioitaessa avaruusratkaisujen ympäristö- ja yhteiskunnallisia vaikutuksia, voidaan käyttää useita erilaisia metodeja, yksittäisistä tapausanalyyseistä laajempiin kustannushyötyanalyyseihin. Yksi keinoista on toimialakohtaisten politiikkojen erillisarviointi, jossa systemaatisesti arvioidaan politiikan sisällön tehokkuutta, toimeenpanoa ja vaikuttavuutta ao. tavoitteiden saavuttamiseksi. Avaruusohjelman yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnin keinojen parantaminen on tarpeen, jotta voidaan varmistaa tarpeellinen tiedon taso kansalaisille ja poliittisille päättäjille käytettäväksi ympäristötavoitteiden toteuttamiseen ja uusien innovaatioiden edistämiseen hyvinvoinnin, biodiversiteetin ja muiden kestävyystavoitteiden varmistamiseksi.

Puheenjohtajamaa on valmistellut seuraavat kysymykset keskustelun pohjaksi:
1. How to integrate the use of EU space data and services by public authorities to foster green recovery after the COVID-19 crisis?
2. In what way space systems and infrastructure can help in moving faster toward a sustainable development path?

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU20-jaosto, kirjallinen käsittely 26.-27.5.20

Eduskuntakäsittely

U 70/2018 vp

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Maija Lönnqvist, TEM. Sähköposti: maija.lonnqvist@tem.fi; Puh. 050 331 3791

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Asiasanat	
Hoitaa	
Tiedoksi	

Asiasanat	ERA, eurooppalainen tutkimusalue, innovaatiot, jaosto tutkimus ja innovaatio (EU 20), tutkimus- ja kehittämistoiminta, tutkimus
Hoitaa	**TEM**
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, PE, PLM, SM, STM, UM, VM, VNK, VTV, YM

LIITTEET

Asiasanat	kilpailukykyneuvosto
Hoitaa	**TEM**
Tiedoksi	EUE, MMM, OKM, OM, PLM, SM, UM, VM, VNK, YM